

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.4.4.2026.KG

Pani
Adrianna Mierzejewska
Wójt Gminy
ul. Niepodległości 2
57-400 Nowa Ruda

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 22 czerwca 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Urząd Gminy w Nowej Rudzie
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Adrianna Mierzejewska Wójt Gminy Nowa Ruda (1.04.2025 r. – 24.04.2026 r.)
Zakres kontroli:	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Okres objęty kontrolą od dnia 1.04.2025 r. do dnia 24.04.2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ¹ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	24.04.2026 r. – 12.05.2026 r.
Kontrolerzy:	1. Katarzyna Godyń, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 184 z dnia 7.04.2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.184.2026.KG 2. Honorata Borowiec, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 185 z dnia 7.04.2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.185.2026.KG

Dowód: akta kontroli str. 1-20

¹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się **ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym przez osobę uprawnioną w dniu 1 czerwca 2026 roku (data wpływu do tut. urzędu – 8 czerwca 2026 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja wykazała nieprawidłowości w realizacji zadań wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy. Stwierdzone nieprawidłowości miały znaczenie dla organizacji systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie poprzez brak zapewnienia osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia oraz nieusprawiedliwianie przez członków Zespołu interdyscyplinarnego ich nieobecności na posiedzeniach. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub błędna interpretacja przepisów prawa regulujących obszar przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Ustalenia kontroli:

Uchwałą Nr 89/X/19 z dnia 27 września 2019 r., Rada Gminy Nowa Ruda przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Ruda na lata 2019–2026². W dokumencie uwzględniono sześć celów strategicznych, w tym, w ramach celu V. w kierunkach działań wymieniono przeciwdziałanie przemocy domowej, jednak bez wcześniejszego uwzględnienia tego problemu w diagnozie problemów społecznych, wskazując jedynie, iż przemoc występuje w rodzinach, gdzie nadużywany jest alkohol. W Strategii nie ujęto roli zespołu interdyscyplinarnego³ i planowanych do realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Należy zauważyć, że dane ujęte w Strategii stanowiące podstawę opracowania dokumentu dotyczyły roku 2018 i dane te ulegają zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 26, 28-47)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należy organizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach której samorząd zobowiązany jest do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej⁴.

² zwaną w dalszej części niniejszego wystąpienia „Strategią”

³ zwanego dalej „Zi” lub „Zespołem”

⁴ zwanego dalej „Programem” lub „GPPPD” odpowiednio „na rok 2025 lub za rok 2026”

Gmina Nowa Ruda wypełniła obowiązek ustawowy w przedmiotowym zakresie. Uchwałą nr 219/XXX/21 z dnia 24 lutego 2021 roku, Rada Gminy Nowa Ruda przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowa Ruda na lata 2021 – 2025⁵, którego zmiany w zakresie dostosowania do obowiązujących w dniu jego przyjmowania przepisów prawna, w tym nazwy Programu i nazewnictwa, dokonano uchwałą nr 12/II/2024 z dnia 27 maja 2024 r. Natomiast, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Nowa Ruda na lata 2026 – 2030 został przyjęty przez Radę Gminy Nowa Ruda uchwałą nr 166/XX/IV/25 z dnia 30 grudnia 2025 r.⁶ Projekt *Programu na rok 2026* został omówiony przez członków ZI na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2025 r. stosownie do obowiązku wynikającego z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy. Jak wynikało z oświadczenia Przewodniczącej ZI, członkowie Zespołu uczestniczyli w opracowaniu Programów na rok 2025 i 2026, na każdym etapie, jako osoby inicjujące, diagnozujące oraz merytoryczne.

Podstawą opracowania obu Programów była *Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Nowa Ruda*, odpowiednio za rok 2024 i 2025. Z opracowanej diagnozy za rok 2024 wynikało, iż na przestrzeni lat, porównując rok do roku, liczba procedur „Niebieskie Karty”⁷ pozostawała na stałym poziomie. Jako propozycję działań do realizacji wynikającą z diagnozy wskazano: 1) *kontynuację dotychczasowych działań w zakresie profilaktyki agresji, przemocy i uzależnień oraz 2) udział w szkoleniach i realizację zajęć w zakresie rekomendowanych programów profilaktycznych*. Diagnoza za rok 2025 potwierdziła, że liczba procedur NK utrzymuje się na stałym poziomie, jednak, w porównaniu z rokiem 2024, nastąpił wzrost o 5 postępowań.

Program na rok 2025, z uwagi na jego przyjęcie w roku 2021, czyli przed wejściem w życie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030⁸, nie uwzględniał zadań spójnych z dokumentem rządowym. Nie został on również zmieniony po wejściu w życie Rządowego Programu. Jako cel główny *Programu na rok 2025* wskazano: *Zapobieganie zjawisku przemocy domowej na terenie gminy, wspieranie i ochrona osób doznających przemocy oraz skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy domowej*. Następnie, określono cele operacyjne, którym przypisano działania do realizacji. Wśród celów

⁵ zwany dalej „Programem na rok 2025 ze zm.”

⁶ zwany dalej „Programem na rok 2026”

⁷ zwanych dalej „Procedurą NK”

⁸ Uchwała Nr 205 RM z dn. 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 ze zm.), zwany dalej „Rządowym Programem”

operacyjnych wskazano: *Cel 1) Wsparcie rodzin doświadczających przemocy lub zagrożonych przemocą; Cel 2) Przeprowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie; Cel 3) Doskonalenie kompetencji kadr samorządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; Cel 4) Współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.* W Programie na rok 2025, prawidłowo wskazano Przewodniczącą ZI, jako koordynatora realizacji Programu.

Program na rok 2026, został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie⁹, przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych - Centrum AV w Częstochowie oraz członków ZI. *Program na rok 2026* został podzielony na cztery moduły. W części I – ujęto definicje zjawiska przemocy domowej, rodzaje i formy przemocy, wskazano sposoby pomocy osobom doznającym przemocy. Przedstawione zostały podstawy prawne tworzenia *Programu na rok 2026* oraz wskazano jego korelację z założeniami i celami *Rządowego Programu*. Jako odbiorcy *Programu na rok 2026* zostały wymienione osoby doznające przemocy¹⁰, osoby stosujące przemoc¹¹ oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących z rodzinami dotkniętymi lub zagrożonymi przemocą. Część II uwzględniała szeroką diagnozę problemu przemocy w gminie obejmującą cały przekrój społeczności lokalnej: od dzieci, poprzez młodzież szkolną po dorosłych i seniorów. Ujęto również ocenę wdrożenia założeń poprzednio realizowanego *Programu na rok 2025* ze zm. W części III zdefiniowano cel główny oraz cele operacyjne i przypisane im działania. Cel główny *Programu na rok 2026* zdefiniowany został jako: *Podejmowanie działań profilaktycznych, doskonalenie systemu interwencji i wsparcia dla osób doznających przemocy oraz podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Nowa Ruda w celu zapobiegania i przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.* Cele operacyjne obejmowały: 1) *Pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy lub zagrożonym przemocą; 2) Przeprowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy domowej; 3) Doskonalenie kompetencji kadr samorządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej; 4) Współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.* Część IV – Realizacja Programu wskazała koordynatora – Przewodniczącego

⁹ zwanym dalej „Ośrodkiem” lub „GOPS”

¹⁰ zwane dalej „ODP”

¹¹ zwane dalej „OSP”

Zespołu i podmioty odpowiedzialne za realizację Programu oraz partnerów. Określono zasady monitoringu i ewaluacji oraz źródła finansowania *Programu na rok 2026*.

W *Programie na rok 2026* ujęto do realizacji zadania, których realizacja miała prowadzić do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osób doznających przemocy oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, podniesienia świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy i zmiany zachowań społecznych oraz wzmocnienia współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi zadania Programu.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą, Zespół we współpracy z *GOPS* w Nowej Rudzie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych¹² oraz przy udziale jednostek ochrony zdrowia, tj. przychodni „Promet” w Jugowie oraz w Ludwikowicach Kłodzkich, Policji, placówek oświatowych, kultury i sportu oraz organizacji społecznych działających statutowo w obszarze przeciwdziałania przemocy, realizował zadania wynikające z *Programu na rok 2026*, m.in. poprzez opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, odpowiednio za rok 2024 i 2025; upowszechnianie wśród mieszkańców gminy Nowa Ruda informacji na temat przemocy domowej, możliwości przeciwdziałania przemocy i ochrony przed przemocą, utworzenie powszechnego spisu numerów alarmowych dedykowanego osobom potrzebującym wsparcia, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, w tym, udzielanie pomocy specjalistycznej, m.in.: psychologicznej, prawnej i socjalnej. Szereg różnorodnych działań profilaktyczno – edukacyjnych zostało zrealizowanych w placówkach oświatowych gminy, m.in. poprzez tworzenie przez uczniów gazetek profilaktycznych dotyczących radzenia sobie z przemocą, przeprowadzenie zajęć warsztatowych wzmacniających relacje, zwiększających świadomość uczniów i umiejętności radzenia sobie z zachowaniem przemocowym pn. „Przemoc, konflikty, agresja, stres”, rozmowy edukacyjne z rodzicami w ramach warsztatów „Bądź dobrym rodzicem” i programu „Wychowanie to podstawa”. W placówkach szkolnych realizowano również rekomendowane programy profilaktyczne „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Unplugged”, „Hejt nie jest ok.”. Gmina Nowa Ruda przystąpiła i prowadziła działania w ramach ogólnopolskiej kampanii – „Dzieciństwo bez przemocy”.

Jak wynikało z informacji udzielonych przez Przewodniczącą *ZI*, na potrzeby zmierzenia efektywności podejmowanych działań, została opracowana *Ocena wdrożenia*

¹² zwaną dalej „GKRPA”

realizowanego programu przeciwdziałania przemocy, która wykazała, że zrealizowane działania przyniosły oczekiwane efekty i przyczyniły się do ograniczenia rozmiarów zjawiska przemocy domowej na terenie gminy, poprawy skuteczności i dostępności pomocy, zwiększenia wrażliwości społecznej w przeciwdziałaniu przemocy oraz podniesienia kompetencji służb odpowiedzialnych za wspieranie i interwencję w obszarze przemocy.

(dowód: akta kontroli str. 54-55, 102, 104-278)

Obowiązek gminy w zakresie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu w drodze uchwały Rady Gminy w Nowej Rudzie został zrealizowany zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy. Na dzień kontroli w przedmiotowym zakresie obowiązywała uchwała nr 432/LXII/23 z dnia 28 lipca 2023 r. ze zmianą w § 4 ust. 2 dotyczącą sposobu uzupełnienia składu *Zespołu* w przypadku ustania członkostwa przedstawiciela danego podmiotu, dokonana uchwałą Nr 438/LXIII/23 z dnia 30 sierpnia 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 26, 48-51)

W dniu 1 września 2023 roku, Wójt Gminy Nowa Ruda¹³, zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy, zawarła porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej z ośmioma podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. Ponadto, Wójt zwróciła się do Prezesa Sądu Rejonowego w Kłodzku (pismo z dnia 16 kwietnia 2026 r.) o wyznaczenie i skierowanie kuratorów do pracy w ZI. Każdy z przedstawicieli reprezentujących ww. podmioty wytypował imiennie do prac w Zespole swojego przedstawiciela/swoich przedstawicieli. Stosownie do art. 9a ust. 2 ustawy, w dniu 21 września 2023 r., Wójt wydała zarządzenie Nr 464/2023 w sprawie powołania *Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowa Ruda*. W skład ZI zostało powołanych 9 członków – przedstawicieli podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 1-6 ustawy. Zarządzeniem nr 153/25 z dnia 24 marca 2025 r. Wójt odwołała przedstawiciela Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłodzku¹⁴. Następnie, Zarządzeniem nr 176/25 z dnia 3 kwietnia 2025 r. w miejsce odwołanej, powołano osobę wyznaczoną przez ZOZ w Kłodzku. Z kolei, Zarządzeniem nr 230/26 z dnia 23 kwietnia 2026 r. uzupełniono skład Zespołu o przedstawiciela Sądu Rejonowego w Kłodzku.

Na dzień kontroli, tj. 24 kwietnia 2026 roku, *Zespół* liczył 10 członków i jego skład był zgodny z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy. Członkowie *Zespołu* powołani przez Wójta podpisali oświadczenia o poufności, których treść była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. Na dzień kontroli przedmiotowych

¹³ zwany w dalszej części wystąpienia „Wójtem”

¹⁴ zwanego dalej „ZOZ”

dokumentów nie złożyła przedstawicielka sądu, która została powołana w skład *Zespołu* 23 kwietnia 2026 r. W toku kontroli okazano oryginały oświadczeń o poufności oraz upoważnienia do przetwarzania danych stosownie do sporządzonego imiennego zestawienia zmian składu *ZI*, który stanowi akta kontroli. Na pierwszym posiedzeniu *Zespołu* w dniu 22 września 2023 r., wybrano przewodniczącego *ZI* oraz jego zastępcę, wypełniając obowiązek wynikający z art. 9a ust. 6 i 6a ustawy. Następnie, stosownie do art. 9a ust. 6b ustawy, został przyjęty Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania *ZI* oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych¹⁵. Na posiedzeniu *ZI*, w dniu 30 stycznia 2024 r. uchwałą nr 1/2024 treść *Regulaminu* została uzupełniona o zmiany porządkujące dotychczasowe zapisy, tj. składanie sprawozdań przez koordynatora *Grupy* z dwóch na co trzy miesiące oraz wykreślenie możliwości brania udziału w posiedzeniach osób trzecich posiadających wiedzę niezbędną do udzielania pomocy danej osobie lub rodzinie.

W okresie objętym kontrolą odbyło się 6 spotkań *ZI*. Posiedzenia *Zespołu* odbywały się zgodnie z zapisami ustawy, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Z każdego posiedzenia sporządzono protokoły oraz listę obecności. Członkowie *ZI* byli informowani o kolejnym terminie spotkania na posiedzeniu, w którym uczestniczyli.

Na podstawie list obecności stwierdzono, że członkowie *ZI* uczestniczyli w posiedzeniach zapewniając quorum. Przy czym, jak wykazała kontrola załączonych do protokołów z posiedzeń list obecności w dwóch przypadkach (posiedzenie z dnia 31 marca 2026 r. i posiedzenie z dnia 28 maja 2025 r.) dwie osoby nie uczestniczyły w spotkaniach *Zespołu* i nie przedłożyły na tą okoliczność usprawiedliwienia wymaganego w świetle art. 9a ust. 7e ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Jak wynikało z analizy protokołów z posiedzeń *Zespołu* oraz dokumentacji procedur „Niebieskie Karty”, *ZI* realizował zadania wynikające z art. 9b ust 2 ustawy, w tym stały monitoring działań prowadzonych przez *GD-P*. *Zespół* opracował w tym celu – *kartę monitoringu*.

W toku kontroli ustalono, iż wszyscy członkowie *ZI* ukończyli obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy, tj. szkolenie realizowane na terenie województwa dolnośląskiego przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu¹⁶. Przy czym, trzech z dziesięciu członków *ZI* ukończyło przedmiotowe szkolenie z przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 9a ust. 5a ustawy (12 miesięcy od dnia powołania w skład *ZI*). Przewodnicząca *ZI* złożyła wyjaśnienia w wyżej opisanym zakresie, z których wynikało,

¹⁵ zwanych dalej „GD-P” lub „grupą”

¹⁶ zwany dalej „DOPS”

że członkowie Zespołu nie byli w stanie odbyć wymaganych szkoleń w ustawowym terminie ze względów niezależnych od nich. Przekroczenie terminu ustawowego wynikało z limitów miejsc przyjętych przez DOPS - organizatora szkoleń, co zostało potwierdzone na podstawie przedłożonej w toku kontroli dokumentacji stanowiącej akta kontroli. Za powstanie uchybienia w tym obszarze odpowiedzialność ponosi ww. jednostka organizacyjna samorządu województwa dolnośląskiego. (dowód: akta kontroli str. 26-27, 52-53, 58-78, 97-98, 100)

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Gmina Nowa Ruda realizowała, stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, zadanie polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Ustawowe zadanie gmina realizowała poprzez poradnictwo socjalne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, które udzielane było w ramach pracy socjalnej, codziennie w godzinach pracy Ośrodka. *GOPS* nie prowadził odrębnego rejestru porad socjalnych udzielonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, porady w przedmiotowym zakresie odnotowywane były w aktach prowadzonych *procedur NK*, co zostało potwierdzone na podstawie analizy procedur będących przedmiotem kontroli. Pracownicy socjalni udzielali informacji, gdzie można skorzystać z darmowej pomocy prawnej finansowanej przez Powiat Kłodzki, służyli pomocą w wzmocnieniu zdolności rodzin do funkcjonowania w środowisku lokalnym, wspierając rozwój rodzin w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz motywując do podjęcia leczenia odwykowego. Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową realizowane były przez asystenta rodziny. Jak wynikało z przedłożonych zestawień, w rodzinach zagrożonych kryzysem, w tym z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, monitorowano sytuację i bezpieczeństwo dzieci, natomiast z rodzicami i opiekunami były przeprowadzane rozmowy o charakterze wspierająco - motywującym, uświadamiające oraz wychowawcze. Potwierdzeniem realizacji działań była okazana w toku kontroli dokumentacja pracowników *GOPS*, którzy udzielali poradnictwa i podejmowali interwencję w środowisku.

Gmina Nowa Ruda prowadziła także poradnictwo psychologiczne. Przedłożona ewidencja osób objętych *procedurą NK* korzystających ze wsparcia psychologicznego, w okresie objętym kontrolą, wykazała, że z pomocy skorzystało sześć osób w ramach 14 spotkań. Jedna z osób skorzystała z pomocy psychologicznej w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Nowej Rudzie.

Osoby chcące skorzystać z pomocy prawnej były kierowane do punktu bezpłatnej pomocy prawnej w Nowej Rudzie przy ul. Mikołaja Kopernika 8, gdzie porady udzielane były od poniedziałku do piątku po uprzedniej rejestracji telefonicznej. Przewodnicząca ZI oświadczyła, że *Punkt oferował wsparcie w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracy czy ubezpieczeń, w tym również osobom potrzebującym pomocy w związku z przemocą.*

Potwierdzeniem realizacji działań była okazana w toku kontroli dokumentacja z podmiotów, które udzielały poradnictwa i podejmowały interwencję w środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 54-55, 104 -123, 263-264, 273-278)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, gmina zobowiązana była do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia¹⁷. W okresie objętym kontrolą Gmina Nowa Ruda nie prowadziła OW, nie miała zawartego porozumienia z innym samorządem w zakresie zapewnienia miejsc w ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, tym samym nie realizowała zadania wynikającego z ww. przepisu ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Z oświadczenia Przewodniczącej ZI wynikało, że w okresie objętym kontrolą, *osoby doznające przemocy domowej nie były zainteresowane pobytem w ośrodku wsparcia podczas pomocy w planowaniu bezpieczeństwa.* Ponadto, Przewodnicząca ZI oświadczyła, że *gmina podpisała porozumienie z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy na udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym kobietom i mężczyznom w schronisku dla osób bezdomnych.* Wskazać należy, że zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁸, OW jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu, przy którym mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu, m.in. dla matek i ojców z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w sytuacji doświadczenia przemocy domowej. Tym samym, nie można przyjąć, że wypełnieniem zadania ustawowego było dotychczas podpisane porozumienie z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy świadczącym wsparcie dla osób bezdomnych.

(dowód: akta kontroli str. 103, 271-272)

W okresie objętym kontrolą środki w ramach dotacji z budżetu państwa w wysokości 6.000,00 zł, wydatkowano na zakup grzejników do pomieszczeń, gdzie odbywają się posiedzenia *Zespołu* (749,96 zł), zakup czajnika na posiedzenia ZI (99,00 zł), zakup tonerów do drukarki (1798,00 zł), zakup materiałów biurowych (3352,05 zł). Do dnia kontroli, w 2026 r. ZI nie dokonał wydatków w ramach dotacji. Wydatki poniesione w 2025 r. na materiały biurowe i wyposażenie pomieszczenia, w których odbywały się posiedzenia

¹⁷ zwanych dalej „OW”

¹⁸ t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214

zespołu interdyscyplinarnego, mieszczą się w katalogu wydatków zgodnym z przeznaczeniem dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 279-295)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno – pomocowe i Zespół Interdyscyplinarny.

Kontrola wykazała, że w Gminie Nowa Ruda, w okresie objętym kontrolą realizowano 21 procedur „Niebieskie Karty”, z tego na dzień kontroli 6 pozostawało w toku, 2 *procedury NK* przekazano zgodnie z właściwością miejsca zamieszkania uczestników procedury, 12 procedur zostało zakończonych, przy czym jedna została zakończona przez Miasto Nowa Ruda, a Gmina Nowa Ruda prowadziła czynności wobec *OSP*, ostatnia procedura dotyczyła działań podejmowanych przez *GD-P* wobec *OSP*. Ocenie w zakresie przestrzegania realizacji procedury „Niebieskie Karty” poddano 10 spraw. Przyjęty uchwałą nr 1/2023 przez *ZI* w dniu 22 września 2023 r. *Regulamin* stanowił w § 3, iż grupę diagnostyczno - pomocową powołuje Zespół. Natomiast, uchwałą nr 3/2023, *Zespół* upoważnił *przewodniczącą ZI* i jej zastępcę do samodzielnego powoływania *grup* oraz dokonywania zmian ich składu. Zgodnie zatem z przyjętą regulacją *Przewodnicząca ZI* z upoważnienia członków Zespołu powoływała i poszerzała skład *GD-P*. Nadto, w dokumencie określono, że każda *GD-P* na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród osób wchodzących w skład grupy, *koordynatora Grupy*, który kieruje jej pracami. Koordynator *Grupy* został również wskazany jako osoba, która sprawozdaje się z działań podejmowanych przez *GD-P* co trzy miesiące. Na podstawie składanych przez koordynatora *Grupy* sprawozdań, *Zespół* monitorował realizację procedur i efekty podejmowanych w ramach nich działań.

Analiza wybranych procedur stanowiących próbę kontrolną wykazała, że we wszystkich badanych przypadkach *procedura NK* została wszczęta przez przedstawicieli uprawnionego podmiotu stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"¹⁹.

Członkowie *GD-P* przed przystąpieniem do wykonywania swoich zadań złożyli Wójtowi oświadczenie o poufności, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1870, zwanego w dalszej części wystąpienia „rozporządzeniem”

We wszystkich wszczętych procedurach przekazanie formularza „Niebieska Karta - A”²⁰ do ZI przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę nastąpiło w terminie 5 dni roboczych; w jednym przypadku *GD-P* prowadziła działania wobec *OSP*.

We wszystkich procedurach objętych kontrolą, Zespół interdyscyplinarny, po otrzymaniu formularza „NK-A” przekazał go członkom grupy w ciągu 3 dni roboczych.

We wszystkich analizowanych sprawach pierwsze posiedzenie *GD-P* odbyło się nie później niż w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „NK-A” przez *GD-P* - stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia.

We wszystkich badanych przypadkach osobie doznającej przemocy domowej przekazano formularz „Niebieska Karta - B”²¹.

We wszystkich analizowanych postępowaniach na podstawie informacji zawartych w formularzu „NK-A”, *GD-P* dokonała diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i opracowała indywidualny plan pomocy.

W dwóch sprawach *OSP* nie powiadomiono o wszczęciu *procedury NK*. *Przewodnicząca ZI* wyjaśniła, że w pierwszym przypadku *OSP* została powiadomiona o wszczęciu procedury podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym, natomiast w kolejnej sprawie, córka dokonała zgłoszenia przemocy pomiędzy rodzicami w podeszłym wieku, a prowadzone postępowanie (bezpośrednie spotkanie z uczestnikami procedury w ich miejscu zamieszkania) nie potwierdziło tego faktu, stąd decyzja *GD-P* o zakończeniu procedury z powodu braku zasadności podejmowania działań. Mając na uwadze charakter zdarzeń, które nie wywoływały skutków w zakresie realizacji *procedury NK*, powyższe uznaje się za uchybienie. W świetle stwierdzonego faktu wskazuje się na konieczność poinformowania *OSP* o wszczęciu wobec niej *procedury NK*, a w przypadku braku możliwości zawiadomienia lub znacznych utrudnień, należy udokumentować ten fakt i wskazać jego przyczyny.

W siedmiu badanych sprawach formularz „Niebieska Karta - C”²² został wypełniony w obecności osoby dotkniętej przemocą domową na posiedzeniu grupy diagnostyczno - pomocowej. W dwóch przypadkach formularz „NK-C” został wypełniony w miejscu zamieszkania, w jednym postępowaniu z przedstawicielem małoletniej *ODP* z uwagi na sprawowanie przez niego opieki nad osobą z niepełnosprawnością, w kolejnym ze względu na podeszły wiek uczestników procedury. Oba przypadki usprawiedliwiają okoliczność wypełnienia formularza „NK-C” w miejscu zamieszkania uczestników *procedury NK*.

²⁰ zwanego dalej „NK-A”

²¹ zwany dalej „NK-B”

²² zwany w dalszej części wystąpienia „NK-C”

W czterech analizowanych procedurach, z osobą stosującą przemoc domową, wypełniono formularz „Niebieska Karta - D”²³ na posiedzeniu *GD-P*. W trzech postępowaniach, pomimo skutecznego wezwania, *OSP* nie stawiała się na posiedzenia, w związku z tym formularz „*NK-D*” wypełniono w miejscu zamieszkania. W jednej sprawie, „*NK-D*” wypełniono w miejscu zamieszkania z uwagi na niepełnoprawność *OSP*. W kolejnym przypadku, nie wypełniono formularza „*NK-D*”, gdyż *OSP* została osadzona w zakładzie karnym, a następnie po opuszczeniu *ZK*, z notatki funkcjonariusza Policji wynikało, że nie było znane jego aktualne miejsce pobytu. W kolejnym, *GD-P* zakończyła *procedurę NK*, rozstrzygając o braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Wyjaśnienia dotyczące ww. powodów niewypełnienia formularzy „*NK-D*” i okoliczności wypełnienia „*NK-D*”, inne niż wskazane w § 12 rozporządzenia, zostały przedstawione w protokole przyjęcia wyjaśnień złożonych przez *Przewodniczącą ZI*. Powstałe uchybienia nie wpłynęły na ostateczną realizację działań w obszarze interesów osób doznających przemocy domowej. W świetle powyższego odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych w tym obszarze. Na powstanie stwierdzonych nieprawidłowości wpłynęły sytuacje niezależne od działań *GD-P*, natomiast mając na uwadze konieczność realizacji ustawowego obowiązku wskazanym jest podejmowanie skutecznych działań zmierzających do jego rzetelnego wykonania stosownie do regulacji prawnych w tym zakresie.

W żadnej z analizowanych *procedur NK*, *OSP* nie zostały skierowane do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno – terapeutycznym. *Przewodnicząca ZI* złożyła wyjaśnienie w tej kwestii informując, że *Grupy diagnostyczno - pomocowe nie wnioskowały do ZI o skierowanie OSP do programów korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych. Często pierwotnym problemem jest uzależnienie od alkoholu lub narkotyków. Bez uprzedniego leczenia odwykowego, udział w programie korekcyjnym bywa dla tych osób nieskuteczny. Grupy diagnostyczno – pomocowe wnioskowały do ZI o rozszerzenie GD-P o przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. GD-P motywowały do uczestnictwa w programie i dzięki temu OSP uczestniczą w programie organizowanym przez PCPR w Kłodzku. W 2025 r. dobrowolnie program korekcyjno – edukacyjny ukończyła 1 osoba. W 2026 r. od marca 3 osoby uczestniczą w programie korekcyjno – edukacyjnym. Procedury NK, będące przedmiotem kontroli potwierdziły, że uczestnicy postępowań - OSP były uzależnione od alkoholu lub kwestionowały fakt stosowania przemocy, tym samym działania GD-P koncentrowały*

²³ zwanego w dalszej części wystąpienia „*NK-D*”

się na współpracy z *GKRPA* w celu podjęcia leczenia odwykowego, motywowaniu do podjęcia działań korygujących w postawie *OSP*. Mając na uwadze charakter spraw, wskazuje się na konieczność dalszego monitorowania zachowania *OSP* i skierowania ich do programów korygujących niezwłocznie po ustaniu przeszkód, które na tym etapie postępowań uniemożliwiały ich uczestnictwo.

Na podstawie dokumentacji analizowanych *procedur NK* stwierdzono, że *GD-P* dopełniły obowiązku wystosowywania pisemnych zaproszeń dla osób dotkniętych przemocą domową, jak i wezwań dla osób stosujących przemoc domową, planując terminy spotkań w sposób uniemożliwiający wzajemny kontakt *ODP* z *OSP* podczas posiedzenia *GD-P*. W jednym przypadku, wezwania nie wystosowano z uwagi na to, że *OSP* przebywała w zakładzie karnym, a następnie po jego opuszczeniu miejsce jej pobytu było nieznane. W kolejnej sprawie, wezwania i zaproszenia nie sporządzono z uwagi na podeszły wiek uczestników procedury, po zgłoszeniu przemocy *GD-P* przeprowadziła czynności bezpośrednio w środowisku. Mając na uwadze jednostkowy charakter tego zdarzenia, który nie wpłynął na przebieg procedury, ostatecznie zakończonej z uwagi na niepotwierdzenie stosowania przemocy domowej, odstępuje się od wydania zaleceń. Wskazuje się na konieczność spełnienia wymogu zapraszania i wyzywania uczestników procedury na posiedzenia *GD-P* stosownie do § 18 rozporządzenia.

W ramach członkostwa w *GD-P* zarówno pracownik socjalny jak i funkcjonariusz Policji realizowali zadania wynikające odpowiednio z § 16 i § 17 rozporządzenia.

Analiza *procedur NK* wykazała, że działania grup diagnostyczno-pomocowych nie zawsze były wystarczająco dokumentowane i wymaga to większej staranności. W jednej procedurze zamieszczono notatkę służbową funkcjonariusza Policji niepowołanego do *GD-P*. Przewodnicząca *ZI* wyjaśniła, iż pod nieobecność funkcjonariusza powołanego do *GD-P*, dzielnicowy złożył wizytę monitorującą w rodzinie, wizyta ta miała charakter jednorazowy. Mając na uwadze jednostkowy charakter zdarzenia odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie. W przyszłości należy wykluczyć możliwość ponownego wystąpienia takiej sytuacji, bowiem działania w ramach *procedury NK* winny podejmować osoby do tego upoważnione.

Zakończenie procedury nastąpiło w ośmiu analizowanych sprawach, przy czym jedna *procedura NK* została zakończona przez Gminę Miejską Nowa Ruda. Po zakończeniu procedury, protokół, o którym mowa w § 20 ust. 2 rozporządzenia został przez *GD-P*, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia, przekazany do *ZI*.

We wszystkich zakończonych postępowaniach, uczestnicy procedury zostali poinformowani o jej zakończeniu. W jednej sprawie o zakończeniu procedury poinformowała Gmina Miejska Nowa Ruda, która prowadziła postępowanie.

Zakończone *procedury NK* zostały stosownie do § 21 rozporządzenia, objęte działaniami monitorującymi przez GD-P. (dowód: akta kontroli str. 78-79, 85- 88, 296-412)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizowanych przez grupy diagnostyczno – pomocowe procedur „Niebieskie Karty”, które wymagają wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Dwóch członków zespołu interdyscyplinarnego nieobecnych na posiedzeniach tego zespołu, nie poinformowało przewodniczącego zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej dwóch dni roboczych przed ustalonym posiedzeniem.
2. Gmina Nowa Ruda nie zapewniała osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Wójtowi Gminy Nowa Ruda Adriannie Mierzejewskiej, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zagadnień/zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Informować przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o przyczynach nieobecności w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem zespołu.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 7d i 7e ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 2) Zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanego zalecenia pokontrolnego, uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olek
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)